

До спеціалізованої вченої ради
Д 26.855.02
Університету державної фіскальної служби України
(вул. Садова, 55, м. Ірпінь, 08201)

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Овсяннікова Євгена Сергійовича на тему «Правове регулювання виконання бюджетів за видатками в Україні», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Будь-яка сучасна держава як суверенне геополітичне утворення та політико-правова організація населення певної території покликана виконувати свої функції та завдання перед суспільством, забезпечуючи ключові аспекти його життєдіяльності, існування та розвитку. Особливо відповідальні завдання постають перед правовою, соціальною державою, яка не може обмежуватись підтриманням лише власного апарату, а повинна спрямовувати основні свої зусилля на утворення злагоди і добробуту у суспільстві на фундаменті неухильного забезпечення основних соціальних та економічних прав людини і громадянина.

Успішна реалізація таких завдань і функцій держави залежить, у першу чергу, від фінансового підкріплення відповідних напрямків діяльності держави та ефективності опанування відповідальними особами наданих ним повноважень та грошових коштів. Квінтесенцією цих процесів стають бюджети держави, а своєрідним фокусом, у якому перетинаються функції і завдання держави та бюджетні повноваження і бюджетні асигнування, стає стадія виконання бюджетів за видатками. При цьому додаткову взаємопов'язаність кожній з цих категорій надає використання у бюджетному процесі програмно-цільового методу бюджетування, що з 2017 року застосовується в Україні до кожного без виключення бюджету.

Разом із тим потрібно чітко усвідомлювати, що для вдалого досягнення поставлених перед державою цілей і завдань замало простої констатації

факту наявності бюджетів і організації акумулювання, розподілу та витрачання бюджетних коштів, а потрібно мати адекватні правові засоби, досягти високоякісного правового регулювання бюджетних відносин при виконанні бюджетів за видатками. У свою чергу впровадження якісного правового регулювання бюджетного процесу на стадії виконання бюджетів за видатками потребує застосування уважного, об'єктивного та науково-виваженого підходу із впровадженням передового досвіду зарубіжних країн у сфері правового регулювання бюджетних видатків.

У контексті вирішення цих безумовно важливих завдань й було проведено дисертаційне дослідження Овсяннікова Є. С., тому актуальність обраної теми і її відповідність нагальним проблемам сьогодення не залишає жодних сумнівів. Своєчасність та назрілість проведення дисертаційного дослідження підтверджуються як сучасними напрямками розвитку нашої держави, так і необхідністю вдосконалення правового регулювання бюджетних відносин, що має здійснюватись на основі ґрунтовних сучасних наукових досліджень.

Закономірним із огляду на актуальність теми є зв'язок роботи із науковими програмами та планами. Дослідження відповідає Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», що схвалена Указом Президента України від 12.01.2015 р. № 5/1215, Дисертація виконана на кафедрі фінансового права Університету державної фіскальної служби України і є складовою науково-дослідної роботи кафедри за темою «Правове забезпечення фінансової безпеки України» (номер державної реєстрації: 0117U004165) (стор. 4-5 дисертації, стор 2 автореферату).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їх достовірність. Рецензована робота відрізняється високим науковим рівнем. У ній враховано досягнення національної і світової юридичної науки. Аналіз проблем правового регулювання виконання бюджетів за видатками дозволив автору сформулювати нові теоретико-правові ідеї, які заслуговують на підтримку.

Науково-практичні результати, що отримані дисертантом, є достовірними та об'єктивними. Підтвердженням цьому є значна кількість публікацій Овсяннікова Є. С. за темою дисертаційного дослідження (14 одноосібних праць) у наукових фахових виданнях України (стор. 7-8 дисертації, стор 14-16 автореферату).

Дисертаційна робота Овсяннікова Є. С. характеризується системним підходом до предмету дослідження. Такий висновок можна зробити, виходячи із структури дисертації. Представлена наукова робота складається із анотації, переліку опублікованих праць автора за темою дослідження, вступу, двох логічно пов'язаних між собою розділів, висновків до кожного розділу та до роботи в цілому, а також зі списку використаних джерел. Обраний спосіб структуризації роботи відповідає обраній меті дослідження, дозволяє послідовно й змістовно розглянути всі проблемні питання та вирішити завдання, визначені автором.

Ознайомлення зі змістом дисертації Овсяннікова Є. С. дозволяє констатувати, що автор обрав правильну **методологічну основу для свого наукового дослідження**. Серед використаних автором наукових методів можна виділити діалектичний, порівняльно-правовий, системно-структурний, формально-юридичний. При цьому важливо помітити, що кожен із вищевказаних методів автор використовував не ізольовано, а в поєднанні з іншими, тобто комплексно. Робота є логічною і послідовною. Від розгляду загальнотеоретичних положень про багатоаспектність терміна «бюджет», правову природу категорії «видатки бюджету» автор послідовно переходить до визначення місця стадії виконання бюджетів за видатками у бюджетному процесі та аналізу правового регулювання виконання державного та місцевих бюджетів за видатками, а також здійснення фінансового контролю за діями учасників бюджетного процесу на стадії виконання бюджетів за видатками (стор. 5-6 дисертації, стор 3 автореферату).

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертація є одним із перших в Україні

монографічним дослідженням, у якому комплексно розглянуто проблеми правового регулювання виконання бюджетів за видатками. У результаті проведеного дослідження дисертантом отримані й виносяться на захист наукові положення та висновки, що мають наукову новизну:

- визначено правовідносини щодо здійснення бюджетних видатків в умовах застосування у бюджетному процесі програмно-цільового методу як двосторонні, у яких кожній стороні – учаснику бюджетного процесу належать як відповідні права, так і обов'язки, що має своїм наслідком те, що розпорядники та одержувачі бюджетних коштів не лише користуються правом на надання їм коштів з бюджету, а й несуть відповідні обов'язки щодо їх цільового, своєчасного, ефективного використання;

- запропоновано визначати затвердження розпису державного бюджету як підготовчий етап до виконання прийнятого Верховною Радою України закону про Державний бюджет України на відповідний рік. Зважаючи на те, що для складання і затвердження розпису Державного бюджету України законодавчо встановлюється місячний строк між граничною датою прийняття закону про Державний бюджет України на відповідний рік та початком нового бюджетного періоду, за часовими рамками затвердження розпису державного бюджету займає проміжне положення між стадіями розгляду і затвердження бюджету та його виконанням, слугуючи безпосередньою підставою для такого виконання;

- обґрунтована необхідність додержання принципу правової визначеності при внесенні змін до розпису бюджетів і скороченні бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів з метою врахування умов раніше укладених ними державних замовлень та інших договорів із одержувачами бюджетних коштів, що дозволить змінювати розпис бюджетів без порушення положень, що регулюють відносини між розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів.

Удосконалено:

- підходи до розуміння терміна «бюджет» як правової категорії. Автором запропоновано визначити бюджет як затверджений за встановленою

процедурою законом України або рішенням уповноваженої місцевої ради головний фінансовий план формування та використання централізованого фонду грошових коштів держави або публічного територіального утворення на визначений бюджетний період, відповідно до якого фінансуються потреби держави та територіальних громад і відбувається збалансований розподіл національного доходу;

– наукові положення про природу захищених видатків загального фонду Державного бюджету України, що наразі налічують вісімнадцять видів, необхідність гарантування яких зумовлена стандартами України як соціальної правової держави. Пропонується встановлення переліку умов, яким мають відповідати захищені видатки державного бюджету, а також посилення фінансового контролю за спрямуванням і витрачанням бюджетних коштів, що виділяються в рамках бюджетних асигнувань за захищеними статтями закону про Державний бюджет України;

– характеристику структури етапів стадії виконання бюджетів за видатками. Звернуто увагу на можливість зміни послідовності між четвертим (отримання товарів, робіт та послуг) та п'ятим етапами (здійснення платежів відповідно до взятих бюджетних зобов'язань), чим враховуються особливості звичайних господарських відносин, зокрема можливість здійснювати авансові платежі на користь суб'єктів господарювання, що не мають статусу бюджетних установ та є одержувачами бюджетних коштів;

– обґрунтування концепції трансформації Рахункової палати у вищу аудиторську інституцію із впровадженням поряд із контрольною функцією повноважень щодо надання незалежних висновків стосовно управління та користування бюджетними коштами учасниками бюджетного процесу (стор. 6-9 дисертації, стор 3-5 автореферату).

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що положення дисертаційної роботи, висновки та пропозиції можуть бути використані в:

– *правотворчій діяльності* – у процесі підготовки пропозицій щодо внесення змін до чинного бюджетного законодавства України в частині

виконання бюджетів за видатками;

– *науково-дослідній роботі* – для подальших розробок та наукових досліджень бюджетного процесу та стадії виконання бюджетів за видатками;

– *навчальному процесі* – при підготовці навчальних та навчально-методичних матеріалів із дисциплін «Фінансове право», «Бюджетне право», а також при їх викладанні у вищих навчальних;

– *правозастосовній сфері* – при проведенні науково-методичних семінарів з учасниками бюджетного процесу щодо проблем застосування бюджетного законодавства (стор. 9 дисертації, стор 5 автореферату).

Характеризуючи зміст роботи більш детально, наголосимо, що у *першому розділі* дисертант приділяє увагу теоретико-правовим основам виконання бюджетів за видатками. Вказується, що еволюція підходів до розуміння бюджету полягає у його розгляді в економічному, управлінському, правовому значеннях. При цьому відбувається послідовний перехід від економічного змісту до управлінської форми, які набувають остаточного юридичного оформлення при затвердженні бюджету представницькими органами. Правовий аспект бюджету характеризується часовими межами дії відповідного акта про бюджет, який, як правило, є обмеженим одним календарним роком. У такий спосіб відбувається пристосування права і правових норм до швидкоплинних економічних відносин та вноситься правовий порядок і визначеність до них (стор. 23-24 дисертації, стор. 6 автореферату). Через закріплення у правовій формі бюджет виконує й свої ключові функції: розподільчу, регулюючу та контрольну (стор. 84, 204 дисертації).

Зазначається, що у бюджеті треба розрізнявати так звану горизонтальну та вертикальну його структуру (стор. 28, 84 дисертації): першу формують надходження та витрати бюджетів (у тому числі доходи та видатки), а другу – загальний та спеціальний фонди бюджетів. Автором пропонується закріплення у пункті першому частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України визначення терміна «бюджет» у такій редакції:

«Бюджет – затверджений за встановленою процедурою Законом України або рішенням уповноваженої місцевої ради головний фінансовий план формування та використання централізованого фонду грошових коштів держави або публічного територіального утворення на визначений бюджетний період, відповідно до якого фінансуються потреби держави та місцевого самоврядування і відбувається збалансований розподіл національного доходу» (стор. 24, 204 дисертації, стор. 7, 11 автореферату).

Звертається увага на те, що з огляду на різний обсяг понять «надходження» та «доходи» і «витрати» та «видатки», про що прямо йдеться у Бюджетному кодексі України, потрібно розрізняти терміни кожної із цих пар як ціле та частину. Відповідно, видатки бюджету – це лише частина його витратної частини (стор. 30 дисертації).

Запропоновано підхід, що передбачає цілісне розуміння правовідносин із здійснення бюджетних видатків, дозволяє стверджувати, що ці бюджетні правовідносини є двосторонніми, тобто такими у яких кожній стороні належать як відповідні права, так і обов'язки. Це має своїм наслідком те, що розпорядники та одержувачі бюджетних коштів не лише користуються правом на надання їм коштів з бюджету, а й несуть відповідні обов'язки їх цільового, своєчасного, ефективного використання (стор. 39 дисертації).

Окрему увагу присвячено визначенню терміна «видатки бюджету» як правової категорії. Вказується, що у правовому розумінні видатки бюджету – це відносини, врегульовані нормами бюджетного права, що виникають з приводу здійснення програм і заходів, передбачених законом (рішенням) про бюджет на відповідний рік, на виконання державою та територіальними громадами своїх функцій, для здійснення чого відбувається рух грошових коштів з єдиного казначейського рахунку до розпорядників й одержувачів бюджетних коштів, що характеризується кількісними, строковими і цільовими параметрами, порушення яких тягне за собою настання визначеної законом відповідальності. При цьому автор підкреслює, що видатки бюджету як правовідносини мають двосторонній характер: кожний їх учасник

користується як відповідними правами, так і має чітко визначені бюджетні обов'язки, у разі недотримання яких для нього настає юридична відповідальність (стор. 41, 85 дисертації, стор. 7, 12 автореферату).

Заслуговує на увагу пропозиція дисертанта щодо внесення змін до нормативного визначення поняття бюджетний процес у пункті 10 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України. «Бюджетний процес – регламентована бюджетним законодавством діяльність уповноважених органів держави та місцевого самоврядування стосовно складання, розгляду, затвердження та виконання бюджетів, звітування про їх виконання, а також контролю за дотриманням бюджетного законодавства» (стор. 63, 86 дисертації, стор. 12 автореферату).

У *другому розділі* автор надає детальну правову характеристику виконання державного та місцевих бюджетів за видатками, а також аналізує особливості фінансового контролю за діями учасників бюджетного процесу при виконанні бюджетів за видатками. Овсянніков Є. С. звертає увагу на те, що затвердження розпису державного бюджету є додатковим підготовчим етапом до виконання запланованих Верховною Радою України показників закону про Державний бюджет України на відповідний рік, займаючи проміжне положення між стадіями затвердження закону про державний бюджет і його виконанням і слугує безпосередньою підставою для такого виконання (стор. 91, 92 дисертації, стор. 8 автореферату). При цьому вказується, що протягом усієї стадії виконання державного бюджету Міністерство фінансів України відстежує кореляцію розпису державного бюджету з повноваженнями головних розпорядників бюджетних коштів, визначених законом про Державний бюджет України, та балансує бюджетні асигнування за загальним фондом державного бюджету із його надходженнями (стор. 99, 197 дисертації, стор. 8 автореферату).

Автором пропонується закріплення у Бюджетному кодексі України наступного визначення терміна «Державний бюджет України»: «Державний бюджет України – це затверджений Законом України за законодавчою

процедурою, визначеною Регламентом Верховної Ради України, основний фінансовий план формування та використання загальнодержавного фонду грошових коштів на визначений бюджетний період, відповідно до якого фінансуються державні завдання і функції» (стор. 206 дисертації, стор. 8 автореферату). Послідовним та обґрунтованим є висновок автора про те, що не всі первісно передбачені розписом Державного бюджету України бюджетні асигнування можуть бути предметом внесення змін при скороченні Міністром фінансів України видатків і кредитування загального фонду Державного бюджету України. Причиною цього є існування такої особливої категорії видатків державного бюджету, як «захищені видатки бюджету». Перелік захищених видатків бюджетів наразі налічує вісімнадцять категорій, однак законодавчо не визначено підстави включення видатків державного бюджету до групи захищених. Зважаючи на це, запропоновано встановити перелік умов, яким мають відповідати захищені видатки державного бюджету, а також запровадити суворий фінансовий контроль за спрямуванням і витрачанням бюджетних коштів, що виділяються в рамках бюджетних асигнувань за захищеними статтями видатків Державного бюджету України (стор. 89-103, 197 дисертації).

Автор визначає, що як складне і системне явище стадія виконання бюджетів за видатками складається з шістьох етапів, кожний з яких виконує особливу функцію. Головна функція першого етапу виконання бюджетів за видатками зводиться до надання повноважень розпоряднику бюджетних коштів на наступне взяття бюджетного зобов'язання та здійснення майбутніх платежів, які мають кількісні, часові та цільові обмеження. Призначення другого етапу полягає у затвердженні фінансово-планових документів бюджетних установ, уповноважених на отримання бюджетних асигнувань, із дотриманням усіх вимог програмно-цільового методу використання бюджетних коштів. Функцією третього етапу є закріплення за розпорядниками бюджетних коштів, відповідно до їх повноважень, бюджетних зобов'язань, за якими буде необхідно здійснити платежі з

бюджету протягом поточного або майбутнього періоду. Призначенням четвертого етапу є укладання правочину із одержувачем бюджетних коштів на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою. Головне завдання п'ятого етапу полягає у безпосередньому здійсненні видатків бюджету та перерахуванні коштів бюджету, спрямованих на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом, до їх одержувачів. На завершальному шостому етапі виконання бюджетів за видатками відбувається використання отриманих за бюджетні кошти товарів, робіт, послуг та виконання заходів із досягнення запланованих цілей бюджетних програм (стор. 205-206 дисертації, стор. 12-13 автореферату).

Дисертант ретельно досліджує виконання місцевих бюджетів за видатками і вплив на це децентралізації влади та управління, вказуючи, що бюджетна децентралізація в Україні потребує подальшого удосконалення, оскільки наразі має місце незбалансованість доходів і видатків місцевих бюджетів та джерел покриття переданих на місцевий рівень повноважень. Вказується на існуючу залежність більшості місцевих бюджетів від міжбюджетних трансфертів, а також надається аналіз причин цього (стор. 171 дисертації, стор. 13-14 автореферату). Відмічається, що ключові податкові надходження в Україні централізуються та надходять до державного бюджету, тоді як повноваження з видатків бюджету – навпаки, децентралізуються. Це й закладає основу для значної невідповідності дохідних та видаткових частин місцевих бюджетів, залишає стійку залежність місцевих бюджетів від рішень центральних органів влади. Тому пропонується концептуально переглянути податково-бюджетну систему, надавши місцевим бюджетам в рамках децентралізації не тільки повноваження, а й закріпивши за ними відповідні джерела їх фінансування, зокрема за рахунок відрахувань до місцевих бюджетів надходжень від загальнодержавного податку на додану вартість (стор. 157-158 дисертації).

Зауважується, що виконання державного та місцевих бюджетів за видатками має бути не лише формальною процедурою з освоєння бюджетних

коштів та проводитись своєчасно і в повному обсязі, а й відповідати змісту принципу ефективності та результативності. Вказується, що досягти практичної реалізації цих засадничих положень, на яких будується вся вітчизняна бюджетна система, стає можливим за рахунок постійного здійснення контролю за виконанням бюджетів за видатками (стор. 172, 201 дисертації). Наголошується, що державні органи, які здійснюють фінансовий контроль при виконанні бюджетів за видатками, мають зосереджувати свою увагу не тільки на цільовому проведенню бюджетних видатків, а передусім перевіряти і сприяти ефективному використанню бюджетних коштів. Враховуючи зарубіжний досвід дисертантом запропоновано впровадити концепцію трансформації Рахункової палати у вищу аудиторську інституцію із заміною її суто контрольних повноважень на повноваження із надання незалежних висновків щодо управління та користування бюджетними коштами учасниками бюджетного процесу (стор. 194 дисертації, стор. 14 автореферату).

У цілому необхідно зазначити, що висновки та рекомендації, які викладені у дисертаційній роботі Овсяннікова Є. С. є обґрунтованими та виваженими. Це зумовлено вдало обраною метою та завданнями дослідження, належним рівнем виконання поставлених завдань, а також використанням різних наукових методів дослідження, що дозволило у повному обсязі проаналізувати проблемні питання, пов'язані із тематикою дослідження. Рекомендації та висновки автора ґрунтуються також на ретельному осмисленні найсучасніших здобутків вітчизняної та зарубіжної юридичної науки.

Повнота викладення матеріалів у публікаціях положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Результати дослідження пройшли апробацію на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях. Основні положення та висновки дисертації Овсяннікова Є. С. викладені у п'яти статтях у наукових виданнях з юридичних наук та тезах доповідей на дев'яточ науково-практичних конференціях. Положення

дисертаційної роботи впроваджені у процесі підготовки пропозицій щодо внесення змін до чинного бюджетного законодавства України в частині виконання бюджетів за видатками; враховані при підготовці навчальних та навчально-методичних матеріалів із дисциплін «Фінансове право», «Бюджетне право»; а також використані при проведенні науково-методичних семінарів з учасниками бюджетного процесу щодо проблем застосування бюджетного законодавства.

Однак деякі положення дисертаційного дослідження, як, до речі, будь-якої творчої роботи, мають дискусійний характер, потребують уточнення або пояснення, хоча це зовсім не погіршує враження від роботи. На декількох із них ми вважаємо за доцільне зупинитися.

1. У представленій роботі автор значну увагу приділяє питанням термінологічної чіткості вживаних у бюджетному законодавстві понять. Відповідно до цього детально аналізуються терміни «бюджет», «Державний бюджет України», «видатки бюджету». Зокрема, вказуються на те, що «витрати бюджету» та «видатки бюджету» не є тотожними поняттями, а співвідносяться як ціле та частина (стор. 29-30), що збігається із визначенням цих понять у чинному Бюджетному кодексі України. Разом із цим у роботі не приділено належної уваги аргументації протилежної точки зору, що існує у правовій доктрині, за якою «видатки бюджету» і «витрати бюджету» є синонімами, а їх розрізнення є штучним. Серед іншого це стосується того факту, що за чинним бюджетним законодавством витрати на обслуговування та погашення державного боргу не визнаються видатками бюджету, хоча саме їх обсяг значною мірою впливає на здійснювані бюджетні видатки за іншими напрямками. Висвітлення цього аспекту збагатило б проведене дослідження.

2. Розкриваючи сутність виконання бюджету як стадії бюджетного процесу у підрозділі 1.3 роботи здобувач вказує на доцільність внесення змін до визначення поняття «бюджетний процес», що наразі закріплено у пункті 10 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України. Визначення

бюджетного процесу автор пропонує представити наступним чином: «Бюджетний процес – регламентована бюджетним законодавством діяльність уповноважених органів держави та місцевого самоврядування стосовно складання, розгляду, затвердження та виконання бюджетів, звітування про їх виконання, а також контролю за дотриманням бюджетного законодавства» (сторінка 63 дисертації). При цьому у підрозділі 2.1, розглядаючи процедурні особливості виконання за видатками державного бюджету, вказується, що перед безпосереднім виконанням Державного бюджету України «існує додатковий підготовчий етап до його виконання, без якого практична реалізація запланованих показників бюджету була б унеможливлена. Мова йде про складання розпису державного бюджету» (стор. 90 дисертації). На нашу думку, подібну особливість слід було врахувати у авторському визначенні бюджетного процесу, вказавши окремо на затвердження закону про Державний бюджет України та затвердження розпису державного бюджету.

3. Аналізуючи на сторінках 168 – 171 дисертації норми, закріплені у частині другій статті 78 Бюджетного кодексу України, згідно із якими за рішенням Верховної Ради Автономної Республіки Крим, відповідної місцевої ради при виконанні місцевих бюджетів обслуговування бюджетних коштів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ може здійснюватися установами банків державного сектору, автор вказує на недоцільність такого виключення із казначейської системи обслуговування місцевих бюджетів. При цьому одночасно надаються пропозиції як із розробки Міністерством фінансів України відповідного порядку використання коштів місцевих бюджетів, які зосереджені на депозитних рахунках, та закріплення права їх використання місцевими громадами для розвитку власної інфраструктури, так і щодо внесення змін до статті 78 Бюджетного кодексу України із заборonoю виводу бюджетних коштів за межі казначейської системи. Однак, за своєю сутністю ці пропозиції суперечать одна одній; крім цього, із нашої точки зору, дисертанту варто

було б більш детально зупинитись на перевагах і недоліках кожного з цих шляхів обслуговування коштів місцевих бюджетів.

4. Дисертант розглядаючи у підрозділі 2.3 особливості правового регулювання фінансового контролю при виконанні бюджетів вказує на недоцільність використання терміну «послуги Державного казначейства», аргументуючи це тим, що «хоча для кінцевих одержувачів бюджетних коштів, казначейські функції можуть виглядати як послуги з перерахування бюджетних коштів.., однак щодо бюджетного процесу у цілому операції казначейських органів є нічим іншим, ніж виконання власних бюджетних повноважень органами Державної казначейської служби України» (стор. 179 роботи). У даному випадку, на наше переконання, не існує якої-небудь невідповідності, оскільки відповідні дії казначейських органів за формою закріплення є їх повноваженнями, а за змістом – послугами, що сприяють взаємодії учасників бюджетного процесу та безперервному спрямуванню бюджетних коштів при виконанні бюджетів за видатками.

Тим не менш, не дивлячись на висловлені зауваження з приводу рецензованої роботи, слід зробити висновок, що дисертаційна робота Овсяннікова Є. С. є самостійним, завершеним науковим дослідженням. Висвітлені в ній ідеї та розробки належать особисто автору, теоретичні положення аргументовані ґрунтовним аналізом чисельних монографічних джерел, законодавчими та іншими нормативно-правовими актами, практикою нормотворення і правозастосування. Сформульовані в дисертації теоретичні положення та викладені узагальнення не повторюють наявних у науковій літературі публікацій і отримані автором самостійно. Наукові статті повною мірою відбивають зміст основних положень дисертації. Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні результати та положення дослідження. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до вимог МОН України, викладено правильною українською мовою, науковим стилем.

Саме тому є достатні підстави для висновку про те, що дисертація Овсяннікова Є. С. «Правове регулювання виконання бюджетів за видатками в Україні» є комплексним дослідженням належного рівня, має аргументовані положення наукової новизни, відповідає вимогам пунктів 9 та 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а також вимогам Міністерства освіти і науки України, що висуваються до кандидатських дисертацій.

Автор дисертації Овсянніков Євген Сергійович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

Завідувач кафедри адміністративного,
цивільного та господарського права і процесу
Академії Державної пенітенціарної служби,
доктор юридичних наук, професор

С.О. Ніщимна

18 січня 2018 року

Підпис Ніщимної С.О. засвідчую:
Начальник сектору
документаційного забезпечення та архівної справи
Академії Державної пенітенціарної служби

Н.О. Дудка